

Domokos László

elnök

Állami Számvevőszék

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel megkaptam a „Kampánypénzek ellenőrzése – A 2018. évi országgyűlési képviselő-választási kampányra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése a jelölőszervezeteknél – a Jobbik Magyarországért Mozgalomra vonatkozó megállapítások” c. jelentéstervezetet, amelyre a törvényes határidőn belül az alábbi észrevételeket teszem.

A jelentéstervezet (a továbbiakban: Jt.) 1.2 és 1.3 pontja ugyanazt a szabálytalanságot ismétli, ezért a megállapításra tett észrevétel mindkét megállapítást cáfolja.

1.) Jt. 1.2 pontjában rögzített megállapítás

„A választási kampány költségeire vonatkozó korlátozás betartása tekintetében a Jobbik nem volt átlátható és elszámoltatható.

A Jobbik elszámolása a Kftv.7. § (1) bekezdésében foglalt 5 millió Ft korlátozás betartása tekintetében nem biztosította az átláthatóságot és elszámoltathatóságot.

...

A Jobbik az elszámolásában a bevételek között saját forrásként feltüntetett 171,0 millió Ft-ból 52,1 millió Ft-ot a Számv. tv 165. § (1) és (2) bekezdése ellenére számviteli bizonylattal nem támasztotta alá. A Jobbik a Kftv. 9. § (1) bekezdésében foglalt előírások ellenére az elszámolásában a kampánykiadásai forrásaként 84,3 millió Ft összegben nem valós bevételeket, hanem hitel megnevezéssel tartozásokat és szállítói kötelezettségeket jelölt meg, amelyek nem képezhették a választási kampányra fordított kiadásainak forrását.”

Észrevétel

A Jobbiknak 106 egyéni és 184 országos listás jelöltje volt, így a hatályos törvények alapján maximum 199 jelölt 60%-a után (106 egyéni és 93 listás) vehette igénybe a 2013. évi LXXXVII. törvény 3. §-a és 5. §-a alapján az állami támogatást. A költségek korlátozására vonatkozó törvényi előírások betartásával 2018-ban jelöltenként legfeljebb 5.125.070 Ft-ot lehetett költeni, ami a Jobbik esetében összességében 1.019.888.699 Ft kiadási plafont jelentett. (Jt. 17. oldal) A Jobbik igazoltan ennél kevesebbet,

a 2018. június 8-án megjelent beszámoló adatai szerint jelötenként ~5 006 698 Ft-ot, összesen 996 332 940 Ft-ot, a 2018. július 30-án megjelent módosított beszámoló adatai szerint jelötenként ~5 037 451 Ft-ot; összesen 1 002 452 712 Ft-ot költött a választási kampányra. Ezekből látható, hogy az eredeti és a módosított beszámoló adatai alapján is betartotta a Jobbik kampánykiadásokra a törvény által előírt korlátozást.

A költségek (kiadások) megfelelően dokumentáltak, számlákkal és bizonylatokkal alátámasztottak, átláthatóak és a Számvevőszék által is elfogadottak. A forrásoldalon, egyes bevételek esetlegesen nem megfelelő bizonylatolása nincs összefüggésben a kiadási oldalon feltüntetett és az ÁSZ által is elfogadott kiadásokkal, a költségkorlát betartásával vagy be nem tartásával. Az ellenőrzés adatai alapján is egyértelműen állítható, hogy a Jobbik a törvényes költségplafonnál kevesebbet költve betartotta a kampányköltségekre vonatkozó korlátozást. E vonatkozásban az ellenőrzés során nem merült fel kétség.

A fentiek alapján kérjük a Jelentéstervezet 5. oldalán a „Főbb megállapítások, következtetések” című rész 2. mondatának, továbbá a 15-16. oldalon az 1.2 számú megállapításnak a módosítását, hogy az a tényeknek és az ellenőrzési bizonyítékoknak megfelelően.

2.) Jt. 1.3 pontjában foglalt megállapítás

„A Jobbik a tiltott támogatásra vonatkozó finanszírozási tilalmakat nem tartotta be.

A Jobbik a kampánykiadásai forrásaként megjelölt bevételekből 52,1 millió Ft-ot számviteli bizonylattal nem támasztott alá, 84,3 millió Ft esetében pedig a költségei forrásaként nem valós bevételeket jelölt meg. Mindezek alapján a Párt tv. 4. § (2) és (3) bekezdésében foglalt előírás ellenére a Jobbik 136,4 millió Ft összegben a tiltott támogatásokra vonatkozó előírást nem tartotta be, 136,4 millió Ft összegben tiltott támogatást fogadott el.”

Észrevétel

Az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény 9. § (1) szerint „Minden jelöltnek és jelölő szervezetnek az országgyűlési választást követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját.” Sem ez a törvény, sem más törvény nem ad azonban sem beszámoló mintát, sem kitöltési útmutatót ezen törvényi kötelezettség teljesítéséhez. A pártok többsége azt a beszámoló formátumot használja, amelyet a Jobbik is közzétett, de a törvényi szabályozás hiányában ennek kitöltése pártonként más és más lehet.

A) Az 52,1 millió Ft ügye

Nem érthető miért írták azt a jelentésbe, hogy nem támasztottuk alá számviteli bizonylattal a 2017. évi maradványt, hiszen az ÁSZ közölt módszertana szerint amennyiben egy mintához tartozó tételek száma meghaladja a 100-at, akkor mintát vesznek belőle (Az ellenőrzés

módszerei c. rész 7-8-9. bekezdés). A 2017-es évi záró főkönyvön 323 bankszámlaszám szerepelt, amelyet a JMM mintavételre alkalmas formában bocsátott az ellenőrzés rendelkezésére. Az ÁSZ érthetetlen módon – saját módszertanát is cáfolva – egyetlenegy mintatételt (számviteli bizonylatot) sem kért be ellenőrzésre. Emiatt a „számviteli bizonylatokkal való alátámasztottság” hiányára vonatkozó ellenőrzési megállapítás megalapozatlan. A JMM könyvelésében minden szükséges számviteli bizonylat rendelkezésre áll, ezt az ÁSZ eddig is ellenőrizhette volna, és ezután is ellenőrizheti. Ettől függetlenül a csatolt bizonyítékok alapján egyértelműen látszik, hogy 2017. december 31-én 138 509 033 Ft összegű pénzmaradvány volt a JMM bankszámláin, amely jóval több az ÁSZ által keresett 52,1 millió Ft-nál. A Cash-Flow alapján is egyértelműen látszik, hogy ha valamilyen ok miatt mégsem fogadná el az ÁSZ a 2017. év végi maradványt, akkor is volt elegendő 2018. évi állami támogatásból származó bevétele a pártnak a kampányköltségekre, így nem állapítható meg forráshiány és tiltott támogatás sem.

A 2017. évi maradvány igazolásához a következő dokumentumokat csatoltuk:

Amelyeket már egyszer becsatoltunk, de ismét beadjuk:

- 2017. október 3-i bankszámlakivonat, amely igazolja, hogy megérkezett a 2017. IV. negyedévi állami támogatás. (1. sz. melléklet)
- 2017. december 31-i főkönyvi kivonat bankszámlákra vonatkozó része, amely igazolja, hogy milyen összegű maradvány volt a számlákon december 31-én. (2-4. sz. melléklet)
- Bankszámla kivonat a 2018. I. negyedévi állami támogatás megérkezéséről (5. sz. melléklet)

Benyújtjuk továbbá:

- 2018. januári első bankszámlakivonatok, amelyek nyitó egyenlege igazolja, hogy 2017. december 31-én mekkora összeg szerepelt rajtuk, ezek természetesen megegyeznek a banki igazolásokon szereplő összegekkel. (6-329. sz. melléklet)
- a KDB Bank által 2019. január 22-én kiállított egyenleg igazolás a bankszámlák 2017. december 31-i záró egyenlegéről. (330-337. sz. melléklet)
- az OTP Bank által 2019. január 22-én kiállított egyenleg igazolás a bankszámlák 2017. december 31-i záró egyenlegéről. (338- sz. melléklet)
- 2018. évi nyitó főkönyvi kivonat bankszámlákra vonatkozó része, amely igazolja, hogy milyen összegek szerepelnek a bankszámlákon. Ez természetesen egyezik a már beadott 2017. december 31-i záróval és a fenti kimutatással. (339-341. sz. melléklet)
- Bankszámla kivonatok a kampánytámogatás megérkezéséről (342-345 sz. melléklet)
- Bankszámla kivonatok a 2018. IV., V., VI. havi állami támogatás megérkezéséről (346-348. sz. melléklet)
- Cash-Flow kimutatás (349-435. sz. melléklet)

B) 84,3 millió Ft cáfolata

Nem megalapozott a jelentéstervezet 1.2-es és 1.3-as megállapítása, amely szerint a párt tiltott támogatást fogadott el. Egyrészt Jt. összemosza a bevételeket és a forrásokat. A beszámolóban a párt a források között szerepeltette az előző évi maradványt és a szállítói hiteleket is, hiszen a hitel, így a szállítói hitel is, egy kötelezettség, számviteli értelemben forrás, nem bevétel.

Sem az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény, sem más törvény nem tisztázza, hogy ezen beszámoló kitöltése során mi a teendő azon tételekkel, amelyek pénzügyileg nem kerültek rendezésre a kampányidőszakban, sem az azt követő beszámolási időszakban. Két út áll a pártok előtt. Vagy kihagyják a kampányidőszakra készített beszámolójukból ezen tételeket, hiszen ezen időszakban nem lettek rendezve (például forráshiány miatt). Ez azonban nyilvánvalóan megnehezítené, vagy egyenesen lehetetlenné tenné a törvény céljainak megvalósulását, a költségi limit betartásának ellenőrzését. A másik út, amelyet a JMM is választott az, hogy feltüntetni ezeket a tételeket is a kampánybeszámolóban a ráfordítások között, ezzel együtt viszont természetesen forrásoldalon is meg kell valamilyen módon jeleníteni. A beszámoló mintában pedig a hitel sorba lehetett ezen tételek forrását besorolni.

Az ÁSZ a jelentéstervezet szerint nem fogadta el forrásnak ezen szállítói hiteleket, kötelezettségeket és kivette azokat forrásoldalról. Ezzel azonban az ÁSZ – saját logikája szerint - maga hozta létre a forráshiányt a beszámolóban, mert a ráfordítások között bent hagyta az ezekhez a tételekhez tartozó számlákat, majd az így általa „okozott” forráshiányt minősítette tiltott támogatásnak. Ez nem az.

A Magyar Posta felé fennálló szállítói hiteltartozást a Posta nem engedte el a Jobbiknak, az ügyben keresetlevelet terjesztett elő, bírósági eljárás indult, így az semmiképpen nem tekinthető támogatásnak, így tiltott vagyoni hozzájárulásnak sem. A keresetlevél 3. oldalán szerepel az is, hogy a Posta a szolgáltatást díjhitellel nyújtotta. (Ez így pontosan egy szállítói hitel).

Az ÁFA tartozásnak a következő a törvényi háttere: a közösségen belüli szolgáltatás igénybevételekor a teljesítés helyét az Áfa törvény 37. § szerint kell meghatározni. Abban az esetben, ha a teljesítés helye belföldön van (pl. Magyarországon megjelenő Facebook hirdetések), de a szolgáltatást nyújtó adóalany belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön, az igénybe vevő adóalany minősül adófizetésre kötelezettnek.

Az alanyi adómentes adózó jelen esetben a Párt az előbb említett szolgáltatás igénybevétele esetén saját nevében áfa felszámítására és fizetésére lesz kötelezett az igénybe vett szolgáltatás kapcsán. (Áfa tv. 193. § (3) bekezdésének és 140. §-ának együttes olvasata). Ezt a saját név alatt felszámított áfát azonban az alanyi adómentes adóalany – tekintettel arra, hogy annak igénybevétele alanyi adómentesként végzett adólevonásra nem jogosító adómentes tevékenységhez történik – nem helyezheti levonásba. (Áfa tv. 195. § (1) bek.)

A NAV sem engedte el a Jobbik ÁFA fizetési kötelezettségét, amint a csatolt részletfizetési kérelmen látszik, azt 2020. december 15-én, illetve 2021. január 15-én kell két részletben megfizetni, így természetesen ezt sem lehet támogatásnak, így tiltott vagyoni hozzájárulásnak sem minősíteni.

A többi szállítói hitelek között szereplő tételek közül a Jobbik a jogi személyek felé fennálló tartozásának legnagyobb részét időközben pénzügyileg rendezte, erről mellékelünk egy kimutatást, illetve az érintett számlák másolatait és a kifizetésüket igazoló dokumentumokat. A magánszemélyek felé fennálló, kiküldetési rendelvénnyel származó fizetési kötelezettségek kifizetését még egyeztetjük. Amennyiben van ilyen még ki nem fizetett tétel, az sem

minősülhet tiltott támogatásnak, hiszen egyrészt nem lettek ezen összegek elengedve, másrészt egyébként is magyar magánszemélyek felé állnak fenn.

Csatolt bizonyítékok:

Amelyeket már egyszer becsatoltunk, de ismét beadjuk:

- Adószámla kivonat, amelyen szerepel, hogy tartozunk a NAV-nak (436-439. sz. melléklet)
- ÁFA bevallások (440-445. sz. melléklet)
- Folyószámla kimutatás a Posta felé fennálló rendezetlen tételekről (szállítói hitelekről, kötelezettségekről, illetve az érintett számlák (446-455. sz. melléklet)

Csatoljuk továbbá:

- A Magyar Posta bíróságához benyújtott keresetlevele (599-611. sz. melléklet)
- Kimutatás a beszámoló óta kifizetett, a szállítói hitelek között szereplő tételekről valamint az ebben megjelölt számlák másolata és a kifizetésüket igazoló bizonylatok másolata (456-598. sz. illetve 612-614. sz. melléklet)
- NAV határozat a bírságot és a befizetendő ÁFA-t érintő részletfizetési kérelmünkre és a határozat melléklete (615-624. sz. melléklet)

C) Érvelés a számviteli pontatlanságokból levont megalapozatlan következtetéssel (tilos támogatás elfogadása) szemben.

A párt a Párt tv. 4. § (2)-(3) bek. szerint nem fogadhat el vagyoni hozzájárulást

- jogi személytől, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől (kivétel: magyar állam)
- más államtól
- külföldi szervezettől
- nem magyar állampolgár természetes személytől
- névtelen adományozótól.

Ezek a pártok számára tiltott források.

Ugyanakkor a Párt tv. 4. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések szerint a pártok vagyonának legális (törvényes) forrásai

- a tagok által fizetett tagdíjak
- a központi költségvetésből juttatott támogatás
- az állam által a Párt tv. 5.§ alapján történő ingyenes ingatlan átadás
- magyar állampolgár természetes személyek vagyoni hozzájárulásai
- végintézkedés alapján természetes személyek hagyatéka

- a pártnak a Párt tv. 6. §-ban meghatározott gazdasági-vállalkozási tevékenysége eredménye
- a párt által alapított egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság adózott nyeresége.

Az előző felsorolásból látható, hogy a Párt tv. 4.§.(1)-(2)-(3) bekezdése felsorol öt a pártok számára tiltott és hét törvényes forrást. Joggal merül fel, milyen logika mentén, milyen konkrét bizonyítékok alapján állítja az ÁSZ, hogy az általa pontatlannak vagy hiányosnak vélt bizonylatolás teljes egészében tiltott támogatást jelent? Miért zárja ki eleve, hogy a párt számára nyitva álló hét legális bevételi forrás valamelyikéből származó bevételről van szó?

Elfogadhatatlan, hogy ilyen konkrétan meg nem jelölt és semmivel sem bizonyított feltételezések alapján kelljen egy pártnak több százmillió forintos pénzelvonást eltérni, ráadásul jogorvoslati lehetőség nélkül.

Megalapozottság hiánya miatt kérjük a jelentés 1.2 és 1.3 pontjának teljes felülvizsgálatát. Amennyiben az ÁSZ továbbra is kitart vitatott megállapításai mellett, kérjük pontosan jelölje meg, hogy

- a Párt tv. 4.§ (2)-(3) bekezdésében felsorolt öt tiltott forrás közül szerinte konkrétan melyik forrásból származott bevétel, mikor és milyen összegben a JMM részére
- kérjük a megállapítást alátámasztó ellenőrzési bizonyítékok bemutatását, tételes felsorolását
- kérjük annak kifejtését is, hogy milyen konkrét bizonyítékok alapján zárta ki az ÁSZ a törvényes bevételi források lehetőségét.

3.) Zárónyilatkozatok

Az ÁSZ tv. 29. § (3) bekezdésére való hivatkozással kérjük a figyelembe nem vett (el nem fogadott) észrevételeket változtatás nélkül, teljes terjedelemben (természetesen mellékletek nélkül), a figyelmen kívül hagyás okait részletesen indokolva a Jelentésben megjeleníteni.

Az ÁSZ által nem megfelelően közölt észrevételek tekintetében a JMM fenntartja magának a jogot az észrevételek teljes szövegének nyilvánosságra hozatalára, sajtóban való közzétételére, és – szükség szerint - nemzetközi sajtótájékoztatón való ismertetésére.

Budapest, 2019. január 22.

Sneider Tamás

elnök

Csatolt mellékletek felsorolása

- 2017. október 3-i bankszámlakivonat, amely igazolja, hogy megérkezett a 2017. IV. negyedévi állami támogatás. (1. sz. melléklet)
- 2017. december 31-i főkönyvi kivonat bankszámlákra vonatkozó része, amely igazolja, hogy milyen összegű maradvány volt a számlákon december 31-én. (2-4. sz. melléklet)
- Bankszámla kivonat a 2018. I. negyedévi állami támogatás megérkezéséről (5. sz. melléklet)
- 2018. januári első bankszámlakivonatok, amelyek nyitó egyenlege igazolja, hogy 2017. december 31-én mekkora összeg szerepelt rajtuk, ezek természetesen megegyeznek a banki igazolásokon szereplő összegekkel. (6-329. sz. melléklet)
- a KDB Bank által 2019. január 22-én kiállított egyenleg igazolás a bankszámlák 2017. december 31-i záró egyenlegéről. (330-337. sz. melléklet)
- az OTP Bank által 2019. január 22-én kiállított egyenleg igazolás a bankszámlák 2017. december 31-i záró egyenlegéről. (338- sz. melléklet)
- 2018. évi nyitó főkönyvi kivonat bankszámlákra vonatkozó része, amely igazolja, hogy milyen összegek szerepelnek a bankszámlákon. Ez természetesen egyezik a már beadott 2017. december 31-i záróval és a fenti kimutatással. (339-341. sz. melléklet)
- Bankszámla kivonatok a kampánytámogatás megérkezéséről (342-345 sz. melléklet)
- Bankszámla kivonatok a 2018. IV., V., VI. havi állami támogatás megérkezéséről (346-348. sz. melléklet)
- Cash-Flow kimutatás (349-435. sz. melléklet)
- Adószámla kivonat, amelyen szerepel, hogy tartozunk a NAV-nak (436-439. sz. melléklet)
- ÁFA bevallások (440-445. sz. melléklet)
- Folyószámla kimutatás a Posta felé fennálló rendezetlen tételekről (szállítói hitelekről, kötelezettségekről, illetve az érintett számlák (446-455. sz. melléklet)
- Kimutatás a beszámoló óta kifizetett, a szállítói hitelek között szereplő tételekről valamint az ebben megjelölt számlák másolata és a kifizetésüket igazoló bizonylatok másolata (456-598. sz. illetve 612-614. sz. melléklet)
- A Magyar Posta bírósághoz benyújtott keresetlevele (599-611. sz. melléklet)
- NAV határozat a bírságot és a befizetendő ÁFA-t érintő részletfizetési kérelmünkre és a határozat melléklete (615-624. sz. melléklet)

Budapest, 2019. január 22.

Sneider Tamás

elnök